

# "Kynolog w rozterce"

W „Kynologu w rozterce” Henryka Czyża do tekstu Sławomira Mrożka cztery wyraziste postaci twardo walczą o swój interes, niezrażone koniecznością ucieczki do nawet najbardziej cynicznych ruchów. Przewrotne operowe arcydzieło wystawią pełni wigoru soliści i realizatorzy z Koła Naukowego Miłośników Opery Akademii Muzycznej w Łodzi. Za stronę muzyczną spektaklu odpowiada Michał Śmiechowicz, a koncepcją reżyserską zajęli się Magdalena Cieślak, Wojciech Dzwonkowski i Wojciech Sztyk.

Choć nic tego nie zapowiada, historia tytułowego bohatera znajduje szczęśliwy finał. Z początku sprawa nie jest jednak przesądzona, a momentami zdaje się nawet beznadziejna. Nim bowiem dojdzie do happy endu, bohaterowie sztuki Sławomira Mrożka – Kynolog, Przyjaciółka Ptaków, Nieznajomy Przyjaciel Zwierząt Poniektórych, Delegat Towarzystwa Miłośników Koni – pokażą różne strony skrzętnie skrywanych osobowości.

Trudno było sobie wyobrazić, że satyrze Mrożka można dodać kolorytu. Ta sztuka udała się jednak Henrykowi Czyżowi, który w swoim pasticcio kunsztownie połączył całkowicie odległe wpływy – echa ekspresjonizmu sąsiadują tu ze wstawkami swingowymi, a w finale kompozytor cytuje nawet słynny Marsz weselny Mendelssohna. Okazje do celebrowania twórczości Henryka Czyża mają w Łodzi szczególnie charakter, wszak charyzmatyczny dyrygent, kompozytor i popularyzator zapisał ważną kartę w historii muzycznego życia miasta. Łódzcy melomani świetnie pamiętają o jego zasługach dla lokalnego środowiska, któremu przysłużył się, pełniąc funkcję kierownika artystycznego Filharmonii Łódzkiej w latach 1957-1960 i 1972-1980.

Wokalnym i aktorskim wyzwaniom stawia czoła studenci z Koła Naukowego Miłośników Opery, działającego pod opieką dr hab. Bernadetty Grabias. W postać Kynologa wcielił się Jan Siorek i gościnnie Karol Jabiry, Miłośniczkę Ptaków wykreują Magdalena Jabłońska i gościnnie Daria Sawczuk, losy Nieznajomego przedstawią Katarzyna Jakubowicz i Viktoriia Yakymchuk, a rolę Delegata zagrają Ewelina Polak i Hanna Szostak. Kierownictwo muzyczne nad spektaklem objął Michał Śmiechowicz, a za reżyserię, scenografię, inscenizację i choreografię odpowiedzialni są Magdalena Cieślak, Wojciech Dzwonkowski i Wojciech Sztyk. Artyści przedstawią kameralną wersję sztuki – solistom towarzyszyć będzie przy fortepianie Dobrochna Jachowicz-Zakrzewska.

## KYNOLOG W ROZTERCE / streszczenie libretta

Zaloty Kynologa (przewodzącego Towarzystwu Miłośników Psów) do Miłośniczki Ptaków (kierującej Związkiem Miłośników Ptaków) przerywa nadejście tajemniczego Nieznajomego. Jak się okazuje, rozważa on wzięcie pod opiekę pupila – pieska lub ptaszka. Niepokojący przybysz zdradza, że ma dość miejsca, by przejąć zwierzaki... hurtowo. Taki klient nie zdarza się często! W pozornie fortunnych okolicznościach Kynolog uświadamia sobie, że znalazł się w potrzasku – jeśli uda mu się skutecznie zareklamować swoich podopiecznych, pograży ukochaną i nieuchronnie straci w jej oczach. Dalej sytuacja tylko się komplikuje. Na jaw wychodzą perwersyjne skłonności Nieznajomego, który w wolnych chwilach „amatorsko zajmuje się chirurgią”.

Świadom makabrycznych konsekwencji sprzedania mu swoich czworonogów, Kynolog wpada na cyniczny pomysł. Jeśli Nieznajomy zdecyduje się zabrać do domu ptaki, on ocali swoich ulubieńców i zdobędzie serce swej współpracowniczkę. Ponurą transakcję przerywa wtargnięcie do siedziby Towarzystwa Przyjaciół Zwierząt Poniektórych Delegata Związku Miłośników Koni, który, niczym Komandor w „Don Giovannim” Mozarta, obwieszcza sądny dzień dla ukrywającego się tu

bezwzględno oprawcy, który karmi swoje psy... koniną! Gdy Miłośniczka Ptaków odkrywa, że w Kynologu także drzemą sadystyczne ciągoty, w podnieceniu wyznaje mu miłość. Pod wpływem nowych okoliczności Nieznajomy doznaje olśnienia – oznajmia na forum, że jego fantazjom sprostają tylko dorodne rumaki. Razem z Delegatem wychodzą na słówko...

Ten operowy pastisz (nomen omen, trzymając się makabrycznego humoru Mrożka, pasticchio to po włosku „pasztet”) wieńczy scena zaślubin Kynologa i Miłośniczki Ptaków.

\*\*\*

Kiedy Sławomir Mrożek obejrzał operową adaptację „Kynologa w rozterce” autorstwa Henryka Czyża, podobno długo siedział w milczeniu. W końcu powiedział jedno słowo: „genialne”. Trudno się dziwić, bo właśnie opera zdaje się najlepiej obnażać brutalną prawdę o człowieku. W tej sztuce wszystko jest grą – tożsamość bohaterów, emocje, a nawet współczucie. Towarzystwo Przyjaciół Zwierząt Poniektórych traktuje swoich podopiecznych jak ekspozycję sklepową. Kynolog nie ma oporów, by urwać muszce skrzydełka i wręczyć ją ukochanej w prezencie. Z równym spokojem karmi psy końskim mięsem. A gdy staje przed tytułową rozterką: pragnienie miłości czy wierność ideałom, bez wahania oddaje ptasi los w ręce psychopaty. W świecie Mrożka przemoc nosi różne maski. Dla Nieznajomego jest niewinną zabawą, dla Miłośniczki Ptaków afrodyzjakiem, dla sąsiadów – sportem.

W „Kynologu” jego twórcy obnażają ciemną stronę ludzkiej natury. Czy więc jesteśmy skazani na przemoc? A może tylko zbyt dobrze się w niej urządziliśmy? Dlaczego zło nas uwodzi?

Skoro potrafimy czynić z przemocy sztukę — to czy cokolwiek jest jeszcze naprawdę niewinne? Mrożek i Czyż każą nam sprawdzić, czy przypadkiem w naszych rozterkach nie trzymamy za plecami skalpela.

Premiera odbędzie się w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej w Łodzi przy ul. Żubardzkiej 2a. Bezpłatne wejściówki na przedstawienia będą dostępne w kasie Sali Koncertowej od 9 IX.